

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____

Chișinău

Cu privire la Comisia națională de drept internațional umanitar

În temeiul art. 7 lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Se instituie Comisia națională de drept internațional umanitar.
- 2.** Se aprobă:
 - 1) Componenta Comisiei naționale de drept internațional umanitar, conform anexei nr. 1;
 - 2) Regulamentul privind activitatea Comisiei naționale de drept internațional umanitar, conform anexei nr. 2.
- 3.** Componenta nominală a Comisiei naționale de drept internațional umanitar se aprobă prin ordin al ministrului justiției, în baza propunerilor conducătorilor ministerelor reprezentate în Comisie.
- 4.** Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Justiției.
- 5.** Se abrogă:
 - 1) Hotărîrea Guvernului nr. 259/1999 cu privire la aprobarea Regulamentului Comitetului național de consultanță și coordonare a punerii în aplicare a dreptului umanitar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 39-41, art. 273);

2) Hotărîrea Guvernului nr. 354/2000 privind aprobarea componenței Comitetului național de consultanță și coordonare a punerii în aplicare a dreptului umanitar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 437).

6. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data publicării.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

Anexa nr. 1
la Hotărîrea Guvernului nr.

COMPONENȚA
Comisiei naționale de drept internațional umanitar

Secretar de stat al Ministerului Justiției, președinte al Comisiei
Secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene
Secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne
Secretar de stat al Ministerului Apărării
Secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării
Secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

REGULAMENT

privind activitatea Comisiei naționale de drept internațional umanitar

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament stabilește statutul juridic, atribuțiile, modul de organizare și funcționare a Comisiei naționale de drept internațional umanitar (în continuare – *Comisie*).

2. Comisia este un organ interinstituțional consultativ și permanent, fără statut de persoană juridică, instituită în vederea asigurării îndeplinirii obligațiilor ce îi revin Republicii Moldova în baza tratatelor internaționale din domeniul dreptului internațional umanitar.

3. Comisia are drept scop asigurarea respectării dreptului internațional umanitar și implementării normelor acestuia în legislația Republicii Moldova.

4. Pentru realizarea scopului său, Comisia adoptă decizii cu caracter de recomandare.

5. Comisia este constituită din funcționari publici de conducere de nivel superior ai ministerelor reprezentate în Comisie, la desemnarea cărora se va urmări ca aceștia să posede cunoștințe în domeniul dreptului internațional umanitar.

Capitolul II

ATRIBUȚIILE DE BAZĂ ȘI DREPTURILE COMISIEI

6. În procesul de activitate, Comisia are următoarele atribuții:

1) examinează și propune măsuri necesare, la nivel național, în vederea aplicării, respectării și prevenirii violării normelor de drept internațional umanitar cuprinse în instrumentele juridice internaționale la care Republica Moldova este parte;

2) urmărește și analizează transpunerea în legislația internă a normelor de drept internațional umanitar;

3) adoptă avize consultative cu privire la proiectele de acte normative ce transpun normele de drept internațional umanitar și recomandă ratificarea instrumentelor juridice internaționale din domeniul dreptului internațional umanitar;

- 4) promovează cunoașterea dreptului internațional umanitar prin sistemul național de educație și prin cel al activității ministerelor reprezentate în Comisie;
- 5) colaborează cu comisiile naționale de drept internațional umanitar din alte state și cu organizațiile internaționale de profil;
- 6) adoptă planuri proprii de activitate.

7. În procesul realizării atribuțiilor sale, Comisia are următoarele drepturi:

- 1) să solicite și să primească, în condițiile legii, de la autoritățile și instituțiile publice date statistice și informații necesare pentru activitatea sa;
- 2) să consulte entitățile interesate în ceea ce privește elaborarea propunerilor referitoare la implementarea normelor de drept internațional umanitar, potrivit competenței funcționale;
- 3) să invite la ședințele sale reprezentanți ai ministerelor, ai altor autorități ale administrației publice centrale și ai instituțiilor de învățământ;
- 4) să organizeze reuniuni științifice, cursuri de formare și specializare în domeniul dreptului internațional umanitar;
- 5) să stabilească și să consolideze relații cu comisiile naționale de drept internațional umanitar din alte state și cu organizațiile internaționale de profil.

Capitolul III

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIEI

8. Funcția de președinte al Comisiei este exercitată de către un secretar de stat al Ministerului Justiției.

9. Președintele Comisiei are următoarele atribuții:

- 1) conduce activitatea Comisiei, convoacă și prezidează ședințele acesteia;
- 2) în caz de necesitate, invită la ședințele Comisiei conducători și specialiști din autoritățile administrației publice centrale și locale, alte instituții, mediul academic, precum și experți independenți;
- 3) reprezintă Comisia în relațiile sale cu autoritățile administrației publice din țară, precum și în relațiile cu partenerii externi;
- 4) stabilește data, ora, locul și ordinea de zi a ședințelor Comisiei;
- 5) semnează procesele-verbale și deciziile Comisiei.

10. În absența temporară sau în situația de imposibilitate a exercitării obligațiilor de către președintele Comisiei, conducerea activității acesteia este preluată de un alt membru al Comisiei, desemnat de către președinte.

11. Comisia se întrunește în ședințe ordinare semestrial, la sediul Ministerului Justiției sau al altui minister reprezentat în Comisie. În caz de necesitate, Comisia se întrunește în ședințe extraordinare la solicitarea președintelui sau a cel puțin 1/3 din numărul membrilor acesteia.

12. Decizia de convocare a Comisiei este adoptată de către președintele Comisiei.

13. Ședințele Comisiei sînt deliberative dacă la ele participă 2/3 din membrii acesteia.

14. Comisia poate constitui grupuri de lucru permanente sau temporare pentru examinarea problemelor și elaborarea deciziilor în domeniile concrete ale activității sale. Grupurile de lucru sînt conduse de un membru al Comisiei, iar în componența acestora pot fi incluși și reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice centrale decît cele reprezentate în Comisie, precum și ai societății civile, mediului academic, specializați în domeniul dreptului internațional umanitar.

15. Organizarea ședințelor Comisiei și a lucrărilor de secretariat ale acesteia este asigurată de către Ministerul Justiției prin secretarul Comisiei, care nu are calitate de membru al Comisiei și nu are drept de vot.

16. Secretarul Comisiei are următoarele atribuții:

- 1) pregătește proiectul ordinii de zi și graficul ședințelor Comisiei;
- 2) organizează și asigură buna desfășurare a ședințelor Comisiei, precum și asigură schimbul de informații;
- 3) întocmește și semnează procesele-verbale ale ședințelor Comisiei;
- 4) asigură comunicarea Comisiei cu autoritățile publice, cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale de profil;
- 5) monitorizează realizarea deciziilor adoptate de Comisie;
- 6) primește de la autorități comunicările și propunerile referitoare la activitatea în domeniu și le prezintă președintelui și membrilor Comisiei;
- 7) redactează proiectele deciziilor Comisiei și le transmite după aprobare membrilor Comisiei;
- 8) asigură reflectarea activității Comisiei în mass-media și plasarea informațiilor relevante pe pagina web oficială a Ministerului Justiției;
- 9) asigură păstrarea documentelor cu privire la activitatea Comisiei.

17. Membrii Comisiei au următoarele obligații:

- 1) să participe la ședințele Comisiei și să examineze subiectele incluse pe ordinea de zi;
- 2) să participe prin vot la adoptarea de decizii;
- 3) să își exercite atribuțiile în conformitate cu legislația și prezentul Regulament;
- 4) să asigure implementarea deciziilor adoptate în cadrul ședințelor de către autoritățile pe care le reprezintă, conform competențelor.

18. La ședințele Comisiei pot asista în calitate de invitați, fără drept de vot, reprezentanți ai autorităților publice, organizațiilor internaționale și societății civile.

19. Deciziile Comisiei se adoptă prin vot deschis, cu majoritatea simplă de voturi ale celor prezenți și se semnează de către președintele acesteia.

20. Membrii Comisiei care nu sînt de acord cu deciziile adoptate au dreptul la opinie separată, care se consemnează în procesul-verbal al ședinței.

21. Ordinea de zi a ședinței se întocmește în baza propunerilor formulate și înaintate de către membrii Comisiei și se prezintă spre aprobare președintelui acesteia.

22. Proiectul ordinii de zi și materialele pentru examinare se aduc la cunoștința președintelui Comisiei, membrilor Comisiei și persoanelor invitate cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de convocarea ședinței.

23. Procesul-verbal al ședinței Comisiei, semnat de către președintele Comisiei sau de către persoana desemnată și contrasemnat de către secretarul Comisiei, se remite, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, membrilor Comisiei spre informare. Procesul-verbal va conține data ședinței, membrii și alte persoane invitate prezente, sinteza punctelor de vedere exprimate de participanți, concluziile și deciziile adoptate.

24. Comisia prezintă anual Guvernului, pînă la sfîrșitul lunii martie a anului curent, raportul privind activitatea sa. Proiectul de raport se elaborează de către secretarul Comisiei cu asistența membrilor acesteia. Raportul este adoptat în cadrul ultimei ședințe a Comisiei în anul respectiv.

25. Raportul Comisiei este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției.

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la
Comisia națională de drept internațional umanitar

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Elaborarea prezentului proiect de act normativ a fost inițiată și asigurată de către Ministerul Justiției.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

În prezent, Republica Moldova este parte la un șir de tratate internaționale în domeniul dreptului internațional umanitar (30), 9 dintre care se referă la victimele conflictelor armate, 13 la metode și mijloace de purtare a războiului, 2 la protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, 2 la crimele internaționale, iar 4 la alte subiecte. În vederea asigurării implementării eficiente și coordonate a prevederilor acestor instrumente internaționale, precum și realizării angajamentelor asumate de către Republica Moldova în domeniul în discuție, este necesară instituirea unui organ abilitat cu atribuții corespunzătoare.

Începând cu anul 1999, în Republica Moldova există Comitetul național de consultanță și coordonare a punerii în aplicare a dreptului internațional umanitar. Totuși, activitatea acestui Comitet este aproape inexistentă, în mare parte din cauza actelor normative care o reglementează. Printre lacunele ce au generat lipsa activității Comitetului se regăsesc componența nominală a membrilor acestuia (nici o persoană desemnată nu mai activează în acea funcție), modul inadecvat de substituire a acestora, precum și lipsa unui termen obligatoriu de desfășurare a ședințelor.

Proiectul Hotărârii Guvernului are drept scop actualizarea și unificarea prevederilor în ceea ce privește organul național responsabil de coordonarea și implementarea dreptului internațional umanitar în Republica Moldova. La momentul actual sunt în vigoare 2 hotărâri de Guvern care reglementează domeniul menționat (*Hotărârea Guvernului nr. 259 din 01.04.1999 cu privire la aprobarea Regulamentului Comitetului național de consultanță și coordonare a punerii în aplicare a dreptului umanitar și Hotărârea Guvernului nr. 354 din 10.04.2000 privind aprobarea componenței Comitetului național de consultanță și coordonare a punerii în aplicare a dreptului umanitar*), însă, din motivul neaplicării în timp a prevederilor acestora, ele nu mai corespund realităților sociale actuale. Astfel, prin adoptarea noului proiect, se dorește o revitalizare și redimensionare a activității organului național privind implementarea dreptului internațional umanitar și se intenționează ca aceasta să fie cunoscută publicului larg.

Actualmente, dezvoltarea rapidă a științei și tehnologiilor constituie una dintre cele mai importante provocări cu care se confruntă dreptul internațional umanitar. Mai mult decât atât, dreptul internațional umanitar se află într-o evoluție continuă și dinamică pentru a putea asigura protecția ființei umane și a face față celor mai dramatice circumstanțe ale unor eventuale conflicte armate. Nu mai puțin importantă este promovarea dreptului internațional umanitar pe timp de pace și în statele care nu sunt afectate de conflicte armate. Se impune menționat și faptul că o mai bună înțelegere a modului în care dreptul internațional umanitar se aplică conflictelor armate contemporane sporește protecția acordată vieții și integrității persoanelor care sunt afectate de violență.

În prezent, printre provocările cu care se confruntă dreptul internațional umanitar se numără: creșterea numărului conflictelor asimetrice (război de tip hibrid), implicarea forțelor armate ale statelor terțe în conflicte regionale afectând mai multe state, proliferarea armelor de distrugere în masă, războiul purtat prin intermediul tehnologiilor informaționale (cyber war). Acești factori influențează în mod constant aplicarea dreptului internațional umanitar.

În ceea ce privește situația particulară a Republicii Moldova, deși aceasta beneficiază de un statut de neutralitate permanentă consfințit prin Constituție, nu poate fi afirmat cu certitudine că ea nu este expusă riscurilor de violență armată, în special celor regionale. Conflictul înghețat din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, prezența ilegală a trupelor Federației Ruse pe teritoriul Republicii Moldova, precum și conflictul din raioanele de est ale Ucrainei reprezintă factorii ce necesită o atenție sporită din partea autorităților, în special sub aspectul aplicării dreptului internațional umanitar.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Un element novatoriu al proiectului îl constituie unificarea reglementărilor normative într-o singură Hotărâre de Guvern. Astfel, componența Comisiei naționale pentru implementarea dreptului internațional umanitar (în continuare „Comisie”) nu va mai fi expusă nominal. Acest fapt contribuie la simplificarea aplicării prevederilor normative și eficientizarea lucrărilor Comisiei.

Noul proiect presupune și o modificare a atribuțiilor Comisiei în sensul extinderii acestora. Se propune ca Comisia să urmărească și să analizeze transpunerea în legislația internă a normelor internaționale din domeniul dreptului internațional umanitar, să adopte avize consultative cu privire la proiectele de acte normative ce transpun normele dreptului internațional umanitar, să recomande ratificarea instrumentelor juridice internaționale din domeniul dreptului internațional umanitar, precum și să colaboreze cu comisiile naționale din alte state și cu organizațiile internaționale de profil.

De asemenea, se intenționează ca Comisia să promoveze dreptul internațional umanitar prin sistemul național de educație. Potrivit noului proiect, Comisia va avea dreptul să organizeze reuniuni științifice, cursuri de formare și specializare în drept internațional umanitar.

În lumina reformei administrației publice centrale s-a modificat componența Comisiei prin includerea autorităților administrației publice centrale de specialitate existente, care își vor îndeplini atribuțiile prin intermediul reprezentanților lor la nivel de secretar de stat. Mai mult decât atât, a fost lărgită componența Comisiei, prin includerea reprezentanților instituțiilor cu atribuții în domeniul dreptului internațional umanitar, în special pe domeniul protecției sănătății.

Președinția Comisiei va fi asigurată de către Ministerul Justiției, la nivel de secretar de stat. Lucrările de secretariat ale Comisiei vor fi asigurate de către același minister prin secretarul Comisiei, care nu are calitate de membru al Comisiei și nu are drept de vot.

Unul dintre elementele importante inovatoare aduse de Hotărârea de Guvern este întrunirea Comisiei în ședințe ordinare semestrial. Astfel, se dorește o activitate permanentă și

constantă a Comisiei. Ședințele Comisiei sunt deliberative dacă la ele participă 2/3 din membri. Deciziile Comisiei se adoptă prin vot deschis, cu majoritatea simplă de voturi ale celor prezenți

În cele din urmă, se menționează faptul că, Comisia prezintă anual Guvernului raportul despre activitatea sa, iar prin intermediul paginii web oficiale a Ministerului Justiției, Raportul anual al Comisiei este adus la cunoștința publicului.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea acestui proiect de Hotărâre a Guvernului nu va necesita cheltuieli de la bugetul de stat. Ședințele ordinare și extraordinare ale Comisiei vor avea loc la sediul Ministerului Justiției sau la sediul altei autorități reprezentate în Comisie, după caz. Cooperarea cu alte comisii naționale de drept internațional umanitar se va desfășura în condiții de reciprocitate.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Drept urmare a adoptării proiectului, se va crea posibilitatea de a întreprinde măsuri necesare, la nivel național, în vederea aplicării, respectării și prevenirii violării normelor de drept internațional umanitar cuprinse în instrumentele juridice internaționale la care Republica Moldova este parte. De asemenea, cadrul legal național va fi în permanență monitorizat și racordat, după necesitate, la normele dreptului internațional umanitar.

O altă finalitate urmărită prin implementarea proiectului este atingerea unui nivel de informare și pregătire a populației pentru a face față eventualelor provocări legate de conflicte armate și consecințele acestora, în conformitate cu normele dreptului internațional umanitar.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul Hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției (directoriul „Transparența decizională”, compartimentul „Proiecte de acte normative remise spre coordonare”).

Totodată, proiectul de act normativ a fost remis spre avizare autorităților interesate, fiind recepționate avize de la Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Victoria IFTODI
Ministru